

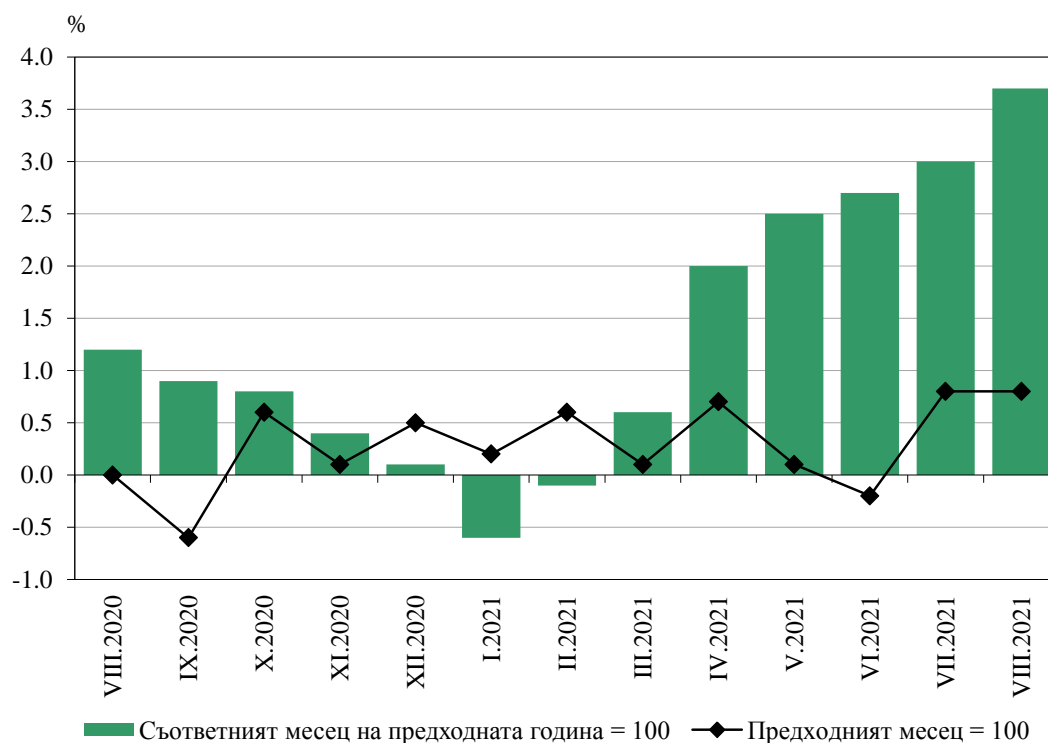
ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА АВГУСТ 2021 ГОДИНА

Индекс на потребителските цени (ИПЦ)

Индексът на потребителските цени за август 2021 г. спрямо юли 2021 г. е 100.8%, т.е. месечната инфлация е 0.8%. Инфлацията от началото на годината (август 2021 г. спрямо декември 2020 г.) е 3.1%, а годишната инфлация за август 2021 г. спрямо август 2020 г. е 3.7% (фиг. 1, табл. 1 от приложението).

Средногодишната инфлация за периода септември 2020 - август 2021 г. спрямо периода септември 2019 - август 2020 г. е 1.3%.

Фиг. 1. Инфлация, измерена чрез ИПЦ, по месеци

През август 2021 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с 1.2%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - намаление с 0.2%;
- облекло и обувки - намаление с 3.4%;

www.nsi.bg

- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с 0.7%;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - увеличение с 0.6%;
- здравеопазване - намаление с 0.1%;
- транспорт - увеличение с 3.0%;
- съобщения - увеличение с 0.4%;
- развлечения и култура - увеличение с 0.4%;
- образование - цените остават на равнището от миналия месец;
- ресторанти и хотели - увеличение с 0.6%;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с 0.2%.

През август 2021 г. са се увеличили цените на следните хранителни продукти: брашно - с 1.1%, бял хляб - с 0.3%, месо от едър рогат добитък - с 0.2%, трайни колбаси - с 0.5%, пълномаслено и нискомаслено прясно мляко - съответно с 1.5 и 1.2%, кисели млека - с 0.4%, кашкавал - с 0.4%, извара - с 1.5%, яйца - с 3.2%, маргарин - с 1.4%, ябълки - с 2.5%, цитрусови и южни плодове - с 9.1%, домати - с 4.8%, краставици - с 29.2%, зеле - с 10.2%, зрял лук - с 0.9%, листни зеленчуци - с 15.0%, гъби - с 0.7%, захар - с 1.4%, сол - с 0.4%, пресни зеленчукови подправки - с 2.1%, минерална вода - с 1.0%, плодови сокове - с 1.3%, ракии - с 0.1%, вина - с 0.8%, и други.

През август 2021 г. са се намалили цените на следните хранителни продукти: хляб „Добруджа“ - с 0.6%, свинско месо - с 0.3%, месо от домашни птици - с 1.1%, малотрайни колбаси - с 0.4%, прясна и охладена риба - с 0.2%, сирене - с 0.5%, млечни масла - с 1.3%, олио - с 0.6%, дини и пъпеши - с 18.2%, зрял чесън - с 2.6%, кореноплодни зеленчуци (моркови и червено цвекло) - с 1.0%, зрял боб - с 0.8%, леща - с 1.0%, картофи - с 2.5%, оцет - с 2.2%, хомогенизирани бебешки храни - с 0.2%, кафе - с 0.4%, газирани безалкохолни напитки - с 0.2%, бира - с 1.4%, и други.

През разглеждания месец в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано увеличение на цените при: материали за ремонт и поддържане на жилище - с 0.5%, централно газоснабдяване - с 10.7%, газообразни горива за битови нужди - с 1.8%, твърди горива - с 2.3%, мебели - с 0.6%, перални и съдомиялни машини - с 0.2%, бойлери - с 0.9%, климатични инсталации - с 0.4%, препарати за почистване на съдове - с 2.0%, прахове за пране - с 1.4%, дизелово гориво - с 3.4%, автомобилен бензин А95Н - с 3.4%, автомобилен бензин А100Н - с 3.0%, газ пропан-бутан за ЛТС - със 7.5%, метан за ЛТС - с 6.4%, мобилни телефонни апарати и персонални компютри - с по 0.6%, услуги по обществено хранене - с 0.5%, продукти за лична хигиена - с 1.1%, и други.

През август 2021 г. в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано намаление на цените при: облекло и обувки - с по 3.4%, прахосмукачки - с 0.4%, гуми за автомобили и велосипеди - с 1.0%, резервни части за ЛТС - с 0.1%, принадлежности за ЛТС - с 1.1%, телевизори - с 0.4%, козметични продукти - с 0.5%, автомобилни застраховки - с 1.7%, и други.

През август 2021 г. цените на лекарствените продукти са се намалили с 0.2%, цените на лекарските услуги са се увеличили с 0.3%, а цените на стоматологичните услуги остават на равнището от предходния месец.

Хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ)

Хармонизираният индекс на потребителските цени за август 2021 г. спрямо юли 2021 г. е 100.7%, т.е. месечната инфлация е 0.7%. Инфлацията от началото на годината (август 2021 г. спрямо декември 2020 г.) е 3.1%, а годишната инфлация за август 2021 г. спрямо август 2020 г. е 2.5% (табл. 2 от приложението).

Средногодишната инфлация за периода септември 2020 - август 2021 г. спрямо периода септември 2019 - август 2020 г. е 1.1%.

Според ХИПЦ през август 2021 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с 1.1%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - намаление с 0.1%;
- облекло и обувки - намаление с 3.0%;
- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с 0.7%;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - увеличение с 0.6%;
- здравеопазване - намаление с 0.1%;
- транспорт - увеличение с 2.7%;
- съобщения - увеличение с 0.4%;
- развлечения и култура - увеличение с 0.3%;
- образование - цените остават на равнището от миналия месец;
- ресторанти и хотели - увеличение с 0.8%;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с 0.1%.

Индекс на цените за малката кошница (ИЦМК)

Индексът на цените за малката кошница за август 2021 г. спрямо юли 2021 г. е 100.5%, а от началото на годината (август 2021 г. спрямо декември 2020 г.) е 102.0% (табл. 3 от приложението).

През август 2021 г. цените на стоките и услугите от малката кошница за най-нискодоходните 20% от домакинствата са се променили спрямо предходния месец, както следва:

- хранителни продукти - увеличение с 0.8%;
- нехранителни стоки - увеличение с 0.3%;
- услуги - цените остават на равнището от миналия месец.

Методологични бележки

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на държавите от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. При изчисляването му за 2021 г. за тегла се използват данни за крайните парични потребителски разходи на домакинствата (КППРД) - вътрешна концепция за 2019 г., които са преразгледани и актуализирани, за да бъдат представителни за 2020 г., следвайки методологичните препоръки на Евростат относно конструирането на теглата на ХИПЦ в случай на големи промени на разходите на потребителите¹.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 от началото на 2016 г. беше сменена базисната година за ХИПЦ и всички индекси се изчисляват и публикуват при база 2015 година. Динамичните редове са преизчислени при новата базисна година и са публикувани на сайта на НСИ (www.nsi.bg).

Индексът на цените за малката кошница е измерител на средното относително изменение на цените на 100 социалнополезни и жизненонеобходими стоки и услуги. Теглата за изчисляване на този индекс представляват относителните дялове на паричните разходи на най-нискодоходните 20% от домакинствата. Източник на информацията за теглата е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. Този индекс в година t се изчислява с тегла от година $t - 1$.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на **месечната инфлация**.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на **годишната инфлация**.

¹ Guidance on the compilation of HICP weights in case of large changes in consumer expenditures, Eurostat, Directorate C, Macro-economic statistics, 3.02.2020:

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/10186/10693286/Guidance-on-the-Compilation-of-HICP-weights-in-case-of-large-changes-in-consumer-expenditures.pdf>.

Индексите на потребителските цени с **натрупване от началото на годината** измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерители на **натрупаната инфлация от началото на годината**. През декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменение на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на **средногодишната инфлация**.

Индексите на потребителските цени в условията на кризата COVID-19

Националният ИПЦ, ХИПЦ и ИЦМК за август 2021 г. бяха произведени съгласно Методологичните препоръки на Евростат относно производството на ХИПЦ в контекста на кризата, свързана с COVID-19, прилагайки следните принципи:

- фиксирани статистически тегла, използвани при изчислението на индексите;
- производство на всички индекси съгласно класификацията ЕКОИКОП (Европейска класификация на индивидуалното потребление по цели);
- минимизиране на броя на импутираните цени и подиндекси, когато това е възможно;
- оценка на липсващите наблюдения на цените чрез прилагане на методи за импутиране.

Процентът на липсващите наблюдения на цените за август 2021 г. е 2%, разпределен по разделите на ЕКОИКОП, както следва:

(Проценти)	
Потребителски групи	Липсващи наблюдения на цените
00 Общ ИПЦ/ХИПЦ	2
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	2
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	0
03 Облекло и обувки	1
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	1
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	2
06 Здравеопазване	1
07 Транспорт	1
08 Съобщения	3
09 Развлечения и култура	3
10 Образование	11
11 Ресторанти и хотели	2
12 Разнообразни стоки и услуги	1

Оценката на липсващите наблюдения на цените беше извършена чрез препоръчаните от Евростат и съгласувани с държавите членки методи за импутиране:

- с индекса на най-близкия агрегат (подиндекс) в йерархичната структура на индекса (на ниво продукт на базата на наличните цени за същия продукт) - за липсващите наблюдения на цените на продукти, които са налични на пазара;
- пренасяне на последните наблюдавани цени (*carry forward the last observed prices*) - в отделни специфични случаи за продукти, за които се счита, че цените им ще останат същите (непроменени), след като ситуацията се върне към нормалното си състояние.

Приложение

Таблица 1

Индекси на потребителските цени за август 2021 година

(Проценти)

Потребителски групи	Тегла	VIII.2021		
		предходният месец = 100	декември 2020 = 100	съответният месец от предходната година = 100
00 Общ ИПЦ	100.000	100.8	103.1	103.7
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	32.087	101.2	103.0	103.6
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	5.159	99.8	100.4	100.4
03 Облекло и обувки	3.673	96.6	95.5	99.5
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	17.410	100.7	104.2	105.0
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	5.100	100.6	101.9	101.7
06 Здравеопазване	8.186	99.9	100.3	100.2
07 Транспорт	8.966	103.0	115.7	115.3
08 Съобщения	5.586	100.4	96.1	96.2
09 Развлечения и култура	4.306	100.4	99.1	104.9
10 Образование	0.588	100.0	101.1	104.8
11 Ресторанти и хотели	4.125	100.6	103.7	101.8
12 Разнообразни стоки и услуги	4.814	100.2	102.0	101.0
Хранителни стоки	33.455	101.1	103.0	103.5
Нехранителни стоки	35.084	100.6	103.7	104.2
Обществено хранене	3.908	100.5	103.0	103.6
Услуги	27.553	100.6	102.3	103.3

Хармонизирани индекси на потребителските цени за август 2021 година

Потребителски групи	Тегла	VIII.2021			
		2015 = 100	предходният месец = 100	декември 2020 = 100	съответният месец от предходната година = 100
		%			
00 Общ ХИПЦ	1000.000	109.73	100.7	103.1	102.5
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	239.522	118.92	101.1	102.8	103.3
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	70.808	111.12	99.9	100.5	100.6
03 Облекло и обувки	37.545	92.15	97.0	95.7	99.4
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	123.157	116.56	100.7	104.1	104.9
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	66.656	103.60	100.6	102.4	102.4
06 Здравеопазване	82.261	104.97	99.9	100.3	100.2
07 Транспорт	125.676	103.45	102.7	112.3	110.3
08 Съобщения	61.112	87.61	100.4	96.1	96.3
09 Развлечения и култура	56.863	105.88	100.3	100.1	103.3
10 Образование	16.802	121.50	100.0	101.0	104.9
11 Ресторанти и хотели	57.146	124.86	100.8	106.3	96.1
12 Разнообразни стоки и услуги	62.454	116.01	100.1	102.8	102.4

Таблица 3

Верижни индекси на цените за малката кошница от 100 социалнополезни и жизненонеобходими стоки и услуги на най-нискодоходните 20% от домакинствата за август 2021 година

Потребителски групи	Тегла	(Проценти)
		VIII.2021 предходният месец = 100
Общ ИЦМК	100.000	100.5
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	50.368	100.8
Облекло и обувки	3.343	97.5
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	26.057	100.5
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	2.362	101.2
Здравеопазване	11.318	99.7
Транспорт	1.324	100.0
Съобщения	0.236	100.0
Развлечения и култура	0.549	100.0
Разнообразни стоки и услуги	4.443	100.9
Хранителни стоки	50.368	100.8
Нехранителни стоки	26.954	100.3
Услуги	22.678	100.0